

Північного належать такі райони: Кременецький і Шумський; Західного – Бережанський і Підгасцький; Центральний – Тернопільський, Терехівський, Гусятинський, Підволочиський, Збарзький, Зборівський, Лановецький, Козівський; та до Південного – Чортківський, Монастирський, Заліщицький, Бучацький та Борщівський.

Центральний район є найбільшим за площею та відзначається гарною транспортною доступністю. Південний район другий за площею, але має найвищі показники з-поміж усіх районів за щільністю і кількістю туристичних ресурсів. Перспективними для розвитку туристичної діяльності є південні частини Монастирського, Заліщицького, Бучацького, Борщівського районів. Не зважаючи на той факт, що у Центральному районі знаходиться найбільша кількість як природних, так і суспільно-історичних туристичних ресурсів, за щільністю він поступається Південному туристичному району.

Список використаних джерел

1. Сміль І.В., Сміль В.В. Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля «Міжнародна науково-практична конференція» - Київський національний університет культури і мистецтв 4-6 червня 2004 р.
2. Кравченко Н.О. Рекреаційне господарство Полісся: сучасний стан та перспективи розвитку Ніжин: МІЛАНІК, 2007. – 172 с.
3. Масляк П.О. Рекреаційна географія Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. - 343 с.
4. Рекреаційне районування Тернопільської області. Пушкар Зоряна, Пушкар Богдан Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. - 2013. - №2. - С.153-164.
5. Савранчук Л.А., Явкін В.Г. Рекреаційна географія. Письмові консультації. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2012. – 110 с.

Бекар М.

*магістрант II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – викл. Задворний С. І.*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АРХЕОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ У БУСЬКОМУ РАЙОНІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розвиток різноманітних видів культурно-пізнавального туризму має неабияке значення для туристичної індустрії загалом та окремих територіальних громад зокрема. Специфічним видом туризму у цій системі вступає археологічний. Під археологічним туризмом розуміють різновид туризму, метою якого є відвідування місцевості, пов'язаної з археологією та археологічними розкопками [4, с. 318].

Наразі у Буському районі Львівської області є значна частка історико-культурних ресурсів які би сприяли розвитку і популяризації цього виду туризму.

У історико-археологічному плані територія Буського району Львівської області є досліджена відносно посередньо. Сьогодні на території адміністративного району виявлено і занесено до державного реєстру 30 археологічних пам'яток. Серед них – 5 городищ (із них – усі давньоруського періоду), 23 поселення та стоянок (в тому числі – 13 багат шарових, тобто тих, які налічують дві і більше культури), 2 поховальні пам'ятки (1 могильник та 1 курганне поховання). Компонентна структура пам'яток археології Буського району представлена на рис. 1.

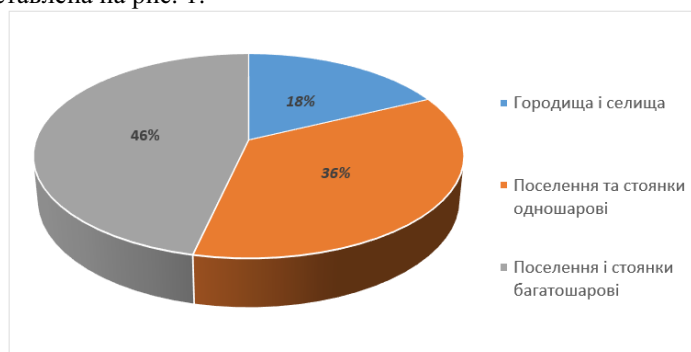

Рис. 1. Компонентна структура археологічних пам'яток Буського району Львівської за видами

Основні археологічні пам'ятки, які виступають ресурсом розвитку історико-археологічного туризму висвітлено нижче. Загалом на території Буського району розташовуються зниклі з лиця землі поселення від кам'яного віку до середньовіччя. Також тут багато городищ, найбільшим з яких є городище літописного Бужеська на території райцентру Буська.

У м. Буськ в урочищі Старий Буськ поблизу впадіння ріки Полтви в ріку Західний Буг, у міському парку, поблизу автостанції є давньоруське городище, на якому проводилися розкопки. Дана пам'ятка відноситься до пам'яток національного значення. На високому березі між заплавами ріки Полтви і Західного Буга, на території школи є городища давньоруського міста Бужеська, який був вперше згаданий в літописі в 1097 р., тут проводилися археологічні розкопки. В урочищі Воляни на північно-західній околиці міста знайдено давньоруське городище XII-XIII ст., тут теж проводились розкопки. На території міста виявлено

ґрунтові поховання культури кулястих амфор, їх теж досліджували археологи. Очевидно, було і поселення культури кулястих амфор, але напевно культурний шар зруйнований забудовою і наразі не виявлений.

В смт Олесько в урочищі Покрова, в 1 кілометрі на північний захід від Олеського замку на підвищенні серед болота знайдено давньоруське селище XI-XIII ст., тут проводилися розкопки, культурний шар зруйновано. У парку на південний схід від замку є давньоруське селище. В урочищі Окописько, у 200 м на захід від Олесько, праворуч дороги на село Йосипівка, на горбі є давньоруське городище типу «притулок».

У смт Красне, в урочищі Копане, є курган висоцької культури, який розкопаний археологами. На території радіоцентру – курган невизначеного часу.

Значна кількість пам'яток археології також розташовується у сільській місцевості Буського району. Так, на околиці села Грабова виявлено знахідки римських монет. На березі річки на околиці села Гумніська виявлено поселення культури шнурової кераміки. В урочищі Копане, між селами Гумнісько і Чучмани на дюні знайдено давньоруське селище XI-XIII ст.

У селі Йосипівка, в урочищі, на церковнім подвір'ї, поблизу кладовища є давньоруське селище, тут же, на підвищенні серед болота – поселення лендельської культури, де проводилися розкопки.

На околиці села Кути знайдено скарб бронзових та залізних виробів висоцької культури. В с. Ланерівка в урочищі Лиса гора виявлено поселення бронзового віку. В с. Новосілки на околиці населеного пункту знайдено курган шнурової кераміки, де проводилися розкопки. Біля села в лісі знайдено давньоруські кургани IX ст., в яких практикувалося тілоспалення, язичницький обряд. Проводилися системні розкопки.

У Переволочній, на території населеного пункту знайдено тілопальне поховання в урні висоцької культури, пам'ятка зруйнована. В селі Ракобовти, в урочищі Купецьке, на мису між правим берегом ріки Рудка і лівим берегом ріки Західний Буг виявлено поселення черняхівської культури, проводилися розкопки. У селі Ріпнів, в урочищі Горохів на східній околиці села виявлено ґрунтове поховання культури шнурової кераміки, поселення комарівської, висоцької, черняхівської культур та ранньослов'янське VI-VII ст., досліджено археологами. В урочищі Базнище, у 500 м на північний схід від села – поселення висоцької культури і давньоруське селище, досліджувались археологами. В урочищі Жучки знайдено поховання висоцької культури, проводились розкопки. В урочищі За лозами, у трьох

кілометрах на захід від села – поселення черняхівської культури III-IV ст., проводилися археологічні розкопки. У двох кілометрах на північний захід від села, в лісі виявлено могильник висоцької культури, здійснювалися археологічні дослідження. На західній околиці села, на південному схилі берега ріки Рудка знайдено поселення черняхівської культури та ранніх слов'ян VI-VII ст., розкопано науковцями.

В селі Русилів, на південний схід від населеного пункту під лісом, праворуч дороги на Красне знайдено курган культури шнурової кераміки III-IV ст. У Соколівці, на північний захід від Золочева, на узгір'ї – давньоруське городище. В селі Чучмани Заболотні в уроччі Хмільовське знайдено поселення бронзового віку, культурний шар зруйновано [1].

Варто зазначити, що перелік об'єктів не є вичерпним. Щорічні археологічні дослідження відкривають все більше стоянок і знахідок нерухомої культурної спадщини.

Археологічні пам'ятки – непоправні об'єкти матеріальної та духовної діяльності людей минулого. Їх кількість не збільшується, а навпаки, щорічно зменшується в результаті природного руйнування, техногенного втручання або антропогенного впливу. Саме тому такою важливою є популяризація даного виду туризму, адже він дає можливість не лише пасивно споглядати, але й цілком легально працювати, відшукуючи «скарби» і бачити результат туристичної подорожі, комунікувати в іншому колективі та в інших природних умовах [4].

Підсумовуючи викладене вище, слід зазначити, що Буський район Львівської області в археологічному плані є дуже цікавим, але разом з тим і маловивченим. Різні історичні епохи тут досліджені нерівномірно. Тому, щоб краще пізнати наше минуле, треба здійснити масштабні комплексні археологічні дослідження.

Список використаних джерел

1. Археологія та стародавня історія Буського району [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.zamky.com.ua/istoriya/arheologiya-ta-starodavnaya-istoriya-buskogo-rajonu/>.
2. Державний реєстр нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=244910406.
3. Мирош М. В. Пам'ятки археологічної спадщини Львівської області як чинник розвитку туризму в регіоні / М. В. Мирош // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Географічні науки. - 2016. - Вип. 5. - С. 112-118.
4. Мирош М. Про поняття археологічного туризму / М. Мирош, О. Роїк // Сталлий розвиток – стан та перспективи : матеріали міжнародного наукового симпозиуму SDEV'2018, Львів-Славське, Україна, 28 лютого–3 березня 2018 року. — Львів : Панорама, 2018. — С. 318–321.